

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 253/09-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. septembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť L. F., T., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Trnave z 23. novembra 2005 v konaní vedenom pod sp. zn. 34 Sd/38/2004 a jeho postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 38 Sd/166/2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť L. F. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. júla 2009 doručená sťažnosť L. F. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhodnutím Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) z 23. novembra 2005 v konaní vedenom pod sp. zn. 34 Sd/38/2004 a jeho postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 38 Sd/166/2006, ktorým rozhodoval „*vo veci starobného dôchodku sťažovateľa*“. Sťažnosť bola doplnená podaním sťažovateľa doručeným ústavnému súdu 4. augusta 2009.

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy krajským súdom v označených konaniach, pričom podstata jeho sťažnosti spočíva v tom, že všeobecný súd v jeho veci nekoná a dosiaľ nerozhodol v konaní o preskúmanie rozhodnutí Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava (ďalej len „Sociálna poisťovňa“), ktorými mu bol priznaný starobný dôchodok a jeho zmeny.

Sťažovateľ je nespokojný s týmto postupom a zároveň žiada, aby mu bol ustanovený právny zástupca na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, I. ÚS 158/05, I. ÚS 213/05).

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť.

1. Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov...“, postupom a rozhodnutím krajského súdu z 23. novembra 2005 v konaní vedenom pod sp. zn. 34 Sd/38/2004.

Pri predbežnom prerokovaní časti sťažnosti sťažovateľa namietajúcej porušenie jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádzal ústavný súd zo svojej doterajšej stabilizovanej judikatúry, podľa ktorej podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie právnej neistoty (III. ÚS 61/98). Zároveň zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že ochranu základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd poskytuje len vtedy, ak bola kvalifikovaná sťažnosť ústavnému súdu podaná v čase, keď k namietanému porušovaniu práva ešte môže dochádzať a nečinnosť orgánu verejnej moci v tom čase ešte môže trvať (napr. mutatis mutandis II. ÚS 387/06, IV. ÚS 46/07).

Z vyžiadaného spisu krajského súdu a z príloh k sťažnosti vyplynulo, že v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu konanie vedené na krajskom súde pod sp. zn. 34 Sd/38/2004 bolo právoplatne skončené ešte 30. októbra 2006, pretože rozsudok krajského súdu z 23. novembra 2005 o zrušení rozhodnutí Sociálnej poisťovne pre nepreskúmateľnosť bol potvrdený rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 2. augusta 2006 sp. zn. 2 So/177/2005, a preto je sťažnosť sťažovateľa v tejto časti zjavne neopodstatnená.

2. V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ namieta, že krajský súd nekoná ani v konaní vedenom pod sp. zn. 38 Sd/166/2006. V tomto konaní krajský súd opätovne preskúmava nové tri rozhodnutia Sociálnej poisťovne z 20. a 21. septembra 2006 o priznaní starobného dôchodku so spätnou účinnosťou na základe návrhu sťažovateľa zo 14. novembra 2006.

Ústavný súd zo súdneho spisu po preskúmaní úkonov krajského súdu konštatoval, že doba, ktorá uplynula od podania návrhu (november 2006), resp. predloženia spisového materiálu zo Sociálnej poisťovne (22. január 2007), do podania sťažnosti ústavnému súdu (júl 2009), neodôvodňuje skúmanie namietaného porušenia označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy najmä s ohľadom na uvedené skutočnosti, že počas nej krajský súd na základe žiadostí samotného sťažovateľa konal o procesných otázkach (odstraňoval nedostatky odvolania sťažovateľa z novembra 2006 proti rozhodnutiam Sociálnej poisťovne (november 2007), vyzýval Sociálnu poisťovňu na vyjadrenie k odvolaniu sťažovateľa (28. november 2007, 7. január a 28. február 2008), ktorá ho podala následne 9. apríla 2008, doručoval účastníkom opravné uznesenie najvyššieho súdu (18. apríl 2008) a ďalšie podanie sťažovateľa z 22. apríla 2008, reagoval na jeho podanie z 31. marca 2008, ktorým žiadal konanie prerušiť (22. mája 2008), pretože žiadal o vyjadrenie Č. v P. (5. júna 2008) a neskôr Krajský súd v B. (25. júl 2008) o oznámenie, či sa vedie súdne konanie vo veci sťažovateľa o preskúmanie jej rozhodnutia a zisťoval stav tohto konania (16. september 2008) a podobne.

Zo zistenia ústavného súdu tiež vyplýva, že krajský súd tiež uznesením z 29. októbra 2008 návrh sťažovateľa na prerušenie konania zamietol.

Ďalej ústavný súd zistil, že krajský súd nariadil v konaní aj tri pojednávania (na 27. január 2009, 3. február 2009 a 28. júl 2009), ale prvé a tretie pojednávanie musel odročiť na základe žiadosti samotného sťažovateľa.

Sťažovateľ tiež podal 24. marca 2009 na krajskom súde podanie označené ako „Uplatnenie nároku na náhradu škody, ktorú spôsobila odporkyňa dlhodobým porušovaním právnej povinnosti vo veci rozhodovania o starobnom dôchodku“, v dôsledku čoho krajský súd rozhodnutím zo 7. júla 2009 musel návrh sťažovateľa vylúčiť na samostatné konanie a postúpiť ho Okresnému súdu Bratislava I.

Vychádzajúc z uvedených úkonov účastníkov ústavný súd konštatuje, že krajský súd vo veci konal (reagoval na podania sťažovateľa a okrem toho, že dosiaľ nerozhodoval o jeho neurčitých návrhoch z januára 2009), a nemožno mu vytknúť iné väčšie obdobie nečinnosti, ako 3 mesiace (od augusta 2007, keď mu bol vrátený spis z odvolacieho súdu, do novembra 2007, keď vyzval sťažovateľa na odstránenie nedostatkov odvolania).

Dobu v konaní pred krajským súdom preto ústavný súd nepovažuje za neprimeranú a takú, ktorú by mohol kvalifikovať ako zbytočné prietahy.

Ústavný súd poukazuje na svoje predchádzajúce rozhodnutia, v ktorých opakovane vyslovil, že „Ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe nemusí ešte zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04).

Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, I. ÚS 92/03).

Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojmom autonómnym, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na v zákone ustanovené

lehoty na vykonanie toho-ktorého úkonu súdu alebo iného štátneho orgánu. Pri posúdení, či došlo, alebo nedošlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd na takéto lehoty síce prihliada, ale ich nedodržanie automaticky nevyvoláva porušenie uvedeného základného práva, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky okolnosti danej veci. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa ani v týchto prípadoch totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, napr. I. ÚS 63/00.

Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti vychádza aj z toho názoru, že „Dĺžku trvania súdneho konania, ktorá je dôsledkom úkonov jeho účastníkov alebo ich nečinnosti, nemožno považovať za dôvod na vyslovenie zbytočných priet'ahov v súdnom konaní“ (II. ÚS 41/00).

Vychádzajúc z uvedeného skutkového stavu ústavný súd poznamenáva, že príčinou doterajšieho trvania konania vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 38 Sd/166/2006. je aj nedostatočná súčinnosť sťažovateľa a jeho podiel na spomalení konania v tejto veci, ktorý nevytvára možnosť prijatia záveru o takom postupe krajského súdu, z ktorého by bolo možné vyvodzovať vecnú súvislosť s tvrdeným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a to napriek tomu, že krajský súd dosiaľ od novembra 2006 nerozhodol o jeho návrhu na preskúmanie rozhodnutí Sociálnej poisťovne vo veci starobného dôchodku. Plynulý postup krajského súdu ovplyvnilo i iné súvisiace konanie prebiehajúce v Českej republike, i to, že sťažovateľove podania sú tiež nejasné a nezrozumiteľné, pretože nebol dosiaľ zastúpený v konaní kvalifikovaným právnym zástupcom. V januári a v júli 2009 tiež požiadal o odročenie pojednávania (žiadal o ustanovenie právneho zástupcu).

Ústavný súd konštatuje, že okrem zisteného ojedinelého priet'ahu a tiež toho, že nerozhodol ešte o návrhoch (podaniach) sťažovateľa z januára 2009, bol procesný postup krajského súdu v zásade plynulý a sústredený a v zásade smeruje k rozhodnutiu vo veci samej.

Ústavný súd preto sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 38 Sd/166/2006, odmietol ako zjavne neopodstatnenú vzhľadom na to, že podľa jeho názoru, aj keď doterajší priebeh konania pred označenými súdmi nebol celkom bez prietáhov, s prihliadnutím na ostatné okolnosti prípadu nesignalizuje reálnu možnosť porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v takom rozsahu a intenzite, ktoré by si vyžadovali prijatie sťažnosti na ďalšie konanie.

V prípade, že krajský súd bude vo veci nečinný, sťažovateľovi nebráni žiadna skutočnosť, aby sa s prípadnými ďalšími prietahmi v konaní pred krajským súdom obrátil na ústavný súd.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti pre zjavnú neopodstatnenosť ústavný súd sťažovateľa nevyzýval na odstránenie ďalších nedostatkov podania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. septembra 2009